

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Éves előfizetésben átvéve.
Hónapos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.
Egy napos előfizetésben átvéve.

Megjelent minden nap, a hétvége
ünnepeitől utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa u. 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállal közt.

Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalában intézendők.

XXIII. évfolyam 98. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1917 április 27.

Zita királyné.

Múlt év decemberében Magyarország új nemtője lett: a Bourbon liliumnak egy bájos hajtása Zita királyné a magyar trónra lépett. Tavaly jelent meg először népe előtt az ifjú királyné s természetesen bályával, szemében ragyogó fenkölt lelkével azonnal meghódította népét, mely oly régóta nélkülözött királyné asszonyát. Volt egy másik feledhetetlen nagyasszonya a magyar nemzetnek, Erzsébet királyné, akinek annyit köszönhet ez az ország s akinek emlékével tele van ez a hármasság ország. Szörnyű halála után üresen maradt a nemzet szíve. Az a hófehér lélek elszállt s elvesztése pótolhatatlan veszteség volt Magyarországra.

A szeretetnek, a mélységes alattvalói hódolatnak ezt a roppant örökét kapta meg Zita királyné. Egy nemzetnek lett eszményképévé.

Uralkodójának mindig hódoló tisztelője volt a magyar nemzet, melynek eltörölhetetlen nemzeti jellemvonása a dinasztikus hűség, királynéja iránt pedig mindig rajongó lovagias hódolattal viseltetett. A legelső magyar asszonynak tekintette mindig azt a magasztos alakot, kinek vállát Szent István koronája érintette. Ennek a szent koronának a fél terhe az ő gyöngéd vállait is nyomja. És mi tudjuk megdicsőült Erzsébet királynénk példájából, hogy mennyi jót tehet a nemzetnek egy királyi nemtő a trónon.

Zita királyné a koronázáskor eljött hozzánk s Magyarország reménységét, a bájos gyermek trónörököszt kézen fogva mutatta be a nemzetnek. Ezt a fenséges anyát

azonnal szívébe zárta a nemzet. Ennek a feltörő nagy szeretetnek kellett, hogy visszhangja legyen az ő szívében. Ennek a nagy szeretetnek visszfénye ragyogott a fenséges asszony arcán, lángoló szemében.

Ma, a fenséges asszony névünnepe újra fellángol ennek a nemzetnek szeretete királynéja iránt s nincs egy magyar kebel sem, melyből fel ne törjön a fohász az ég felé: Isten tartsa Magyarországot királynéjával!

A birodalmi kancellár a sztrájkok ellen.

Hazaárulók, akik katonáinkat orvul támadják

Berlin, április 26. A Wolf-ügynökség jelenti: A birodalmi kancellár a szövetséges államok kormányaihoz köriratot intézett, amelyben utal arra, hogy a háború győzelmes befejezéséhez mindenekelőtt a hadsereg és flotta részére való anyagok megszerzése szükséges. Feltétlenül kell tehát, hogy az ipari üzemek állandóan és folytonosan működésben legyenek és megengedhetetlen, hogy bárhol is, bárcsak rövid időre is szüneteljenek, mert akkor csapataink harcitévékenysége kétségessé válhatik. Mindezek ellenére mégis vannak emberek, akik az ellenségnek kívánnak szolgálni az által, hogy egyes üzemekben szóval és írásban, a munkásokat a munka szünetelésére igyekeznek rávenni, másrészt pedig a munkásokat a munkábaállástól visszaakarják tartani.

A jövőben az ilyen üzelmek a munkásság felvilágosultságán megfognak hiúsulni! Tudja meg a német munkásság, hogy a jogokon és törvényeken örökös állami hatóságok is fel fognak lépni minden gyanús mesterkedés ellen; a büntetőtörvények hazaárulóknak mondják az ilyen embereket, akik a győzelmes harcban álló vitéz katonáinkat becsületlenül, hűtlen módon orvul megtámadják, ellenük a törvények teljes szigorúságával fognak eljárni.

Egynek érzem magam a szövetséges hatalmakkal abban, hogy a folytonos munkát az ellenséges üzelmekkel szemben meg kell védenünk!

A svéd királyság válsága. A svéd hadsereg forrongása.

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Stockholmi jelentések szerint a svéd hadseregben forrongások észlelhetők a rossz és hiányos élelmezés miatt. A gárdaezred katonái részt vettek egy szociáldemokrata gyűlésen, más ezredek katonái csapatokba gyűlve tüntettek a néppel együtt.

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bárszövetek, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok. Új modellek: Blousok, kabátok, köpönyök és Jeuponokban. Keztyűk és harisnyák, gyermekruhák, kötérek és egyéb felszerelésekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodámban lelegezősabb csipkék és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruháza.

Egyes szám ára 12 fillér.

Az Iparositanonc Otthon új elnöke

A felügyelő-bizottság ülése.

Az Országos Gyermekvédő Liga nagyváradi Inas Otthonának felügyelő bizottsága tegnap délután tartott ülését töltötte be b. e. Hlatky Endre halálával megüresedett elnöki méket.

A felügyelő bizottság egyhangúlag dr. Cziffra Kálmán főispánt választotta meg elnököül.

Az ülésen jelen voltak Lukács Odón alelnök elnöklése alatt: Rimler Károly polgármester, Molnár Károly kuriai bíró, a Patronage-egyesület elnöke, dr. Vučkics Gyula kanonok, Havas Mór kir. tanácsos, Gerő Armin főkapitány, dr. Sarkadi Lajos kamarai titkár, Szontagh Gusztáv szakipariskolai igazgató, Petry Gyula reáliskolai tanár, Oser János, Tátray Sándor, Kovács Kálmán, Rudecs Vilmos, Urán Mihály, Zboray Gyula, Szűcs Izó igazgató és Darnyel Imre, az Otthon oszáládója.

Lukács Odón alelnök megnyitotta az ülést, megemlékezvén Hlatky Endre főispán, volt elnök elhunytáról, felhívta a jelenvöltek az elnöki szék betöltésére. Indítványozta, hogy a bizottság elnökévé dr. Cziffra Kálmán főispánt válasszák meg.

Az indítványt lelkesedéssel elfogadták s az új elnök meghívására tordai Molnár Gézát, Szűcs Izót és Zboray Gyulát kérték fel.

A terembe lépő főispánt Lukács Odón üdvözölte. Rámutatott, hogy a Gyermekvédő Liga Nagyváradon Inasotthonot tart fel, amelyben az iparos tanoncok egészséges légkörben a fizikai, szellemi erőket megszerelik. Jelenleg is több mint 40 leánygyerek nyaral az otthont az intézményben. A felügyelő bizottság a liga székelyére siet ebben a fontos munkában. Az elnöki szék megüresedett s a felügyelőbizottság úgy találta, hogy a kiváló előd után az elnöki széket úgy tölti be legmegfelelőbbben, ha arra dr. Cziffra Kálmánt választja, akinek nemcsak kiválóságait: emberszeretét, melegén és ő szívét óhajtották megnyerni az ügynek. Midőn egyhangú megválasztását tudatja, kéri, hogy fogadják el az elnöki tiszteletet.

Dr. Cziffra Kálmán főispán válaszában rámutatott, hogy a 70-iki német francia háboru után a németek azt hangoztatták, miszerint a háborut a német iskola iskolamesterek nyerték meg. És a találó igazság azt mutatja, hogy a nemzatek fejlődésénél döntő a szellemi képesség. Majd rámutatott a most dúló háborura, amelynél a közigazgatási tevékenység is sorompóba állott. A nyers termelés és ipari munka segíti elő a nemzetet. A mostani háboru is véget fog érni, de a gazdasági küzdelem nem fog megszűnni, sőt fokozódik, miért is már most sorakoztatni kell a gazdasági harc katonáit. Gazdasági függetlenségünket azzal segítjük elő, ha itthon állítjuk elő, amire szükségünk van. Erőse iparos gárdára van és lesz szükségünk s ezen gárda egy részének neveléséi és fenntartásai gondjai a bizottságra hárul. Köszönettel elfogadja az elnökséget s igyekszik a kitűzött célt előmozdítani.

Ezután Szűcs Izó igazgató az Otthon vezetőségének nevében üdvözölte dr. Cziffra Kálmán elnököt.

Az ülés további folyamán az új elnök vezette a tárgyalást.

Szűcs Izó igazgató tömör jelentésben vásolta az Otthon nyolc évi működését, részletesen rámutatván az intézmény örveletes fejlődésére. Hangoztatta az Otthon kibővítésének a szükségét, mert itt kellene befogadni a város és Biharmegye hadiárvaí közül azokat, akik az iparos pályára lépnek. A háboru alatt az iparos tanoncok erkölcsileg és szellemileg eldurvultak. A mestereknél lakó tanoncokra felügyeletet kellene gyakorolni s a célra valami Patronage intézményt létesíteni.

Dr. Vučkics Gyula örömmel fogadja el a jelentést, sajnálja, hogy az Otthon felépítésének kész terve elcsúszott. Megütközéssel hallotta azonban a jelentésben, hogy az Otthonból kikerültek jó része Budapestra kerül, holott azokra itt volna szükség.

Szűcs Izó igazgató megjegyzi, hogy tanulni mennek a fővárosba és külföldre, ahol előszeretettel fogadják azokat, akik itt tanoncoskodtak.

Molnár Géza azt hiszi, hogy a Hád Gondozó Bizottság forszírozni fogja az iparos tanonc hadiárvaiknak az Otthonba való elhelyezését, s ezért hozzá fog járulni a bizottság az Otthon kifejlesztéséhez. A züllessnek indult tanoncokra nézve pedig felajánlja a Patronage-t, amely készséggel teljesíti azok felett az ellenőrzést.

A jelentést elfogadták. Az Otthon jelenlegi belső életéről tett jelentést az igazgató, amelyet szintén elfogadták s ezzel véget ért az ülés.

Több ezer koronás lopás a bécsi bank szőlőjében.

Ezüstnemeiket és antik műkincseket vitt el a betörő.

A rendőrség bünygyi osztályát élénken foglalkoztatja egy betörés, amelyet tegnap éjjel a váradai hegyen követtek el ismeretlen tettesek.

A Nagysőlétágon, a várostól meglehetősen távol van a „Verwaltung des Ermländchen Weingartens L. crimae Vitis”, vagy ahogy közönségesen ismerik, a bécsi bank szőlője. A szőlőben igen szép, csinos villája van a társaságnak. A betörő arra vetette rá a fogát, éjjelre feltörte a zárt helyiségeket és az ott felhalmozott értékes berendezési tárgyakat összeszomogolta.

A teljes berendezéssel ellátott termekben több értékes ezüstneme volt felhalmozva: gyertyatartók és evőeszközök, továbbá szintén nagy értékkel bíró antik rész tárgyak, vasas tányérok, szobrok és ötvös munkák. A szőlő tulajdonosa mint eszenvedélyes műgyűjtő, remek gyűjteményt állított össze ezen tárgyakból.

A betörő mindent összeszedett, nem hagyta figyelmen kívül a fehérenemeiket tartalmazó szekrényeket is, amelyekben igen finom dolgok állottak, selyem és elefántvászron ruhadarabok stb.

Az ellopott tárgyak értéke 7-8 ezer koronára rug.

Jánossy Gyula rendőrkapitány a nyomozással Vass Károly detektívet bízta meg, aki megjelent a betörés színhelyén s alaposan átvizsgálta a terepeket és a hátrahagyott bűnjelkeket.

Mint értesülünk az ügyes detektív már nyomon van, s egy-két nap felforgása alatt már teljes eredményt tud felmutatni. Minden valószínűség szerint az ellopott értékek is megkerültek minden hiány nélkül.

Dr. Kuecht János temetése.

A püspöki hittudományi főiskola tragikus véget ért tanárának hült tetemét tegnap kísérték ki utolsó útjára. Végrendelésében hiába óhajtották az elhunyt, hogy temetése a legegyszerűbb keretek között történjék, paptársainak szeretete, tanítványainak hálája s ismerőseinek, jóembereinek nagyrabecsülése impozánssá tették a tegnapi temetést. A szertartást Dr. Vučkics Gyula prépost-kanonok, szemináriumi rektor végezte felszentelt papok és theológusok segédlete mellett. A szertartás alatt a növendékpapok énekára Resch Mihály kanagy vezetése alatt gyászdalokat adott elő mély részvétellel. A rokonságon kívül megjelentek a temetésen:

Gr. Blankenstein Pál és neje, Grócs Béla, dr. Bundala Mihály, Spett Gyula, Csaponyi Lajos, Szirmay L. Árpád, Némethy Gyula dr., Brán Lőrinc, Lopussay Gy. Ágost, Imrik S. Zoltán, Mayer Antal, dr. Lindnerberger János, Peszkei Ferenc, Szatka L. Ödön, Halász Gyula, Lestyán Endre, dr. Szabó Ferenc Mihály János, Károly Irén, Pálffy Béla, Ernyai Gilbert, dr. Buday Gyula, dr. Lutter János, Sárrethi János, dr. Sigmund Andor, dr. Papp Károly, dr. Személy Kálmán, Csicsay Alajos, Brösztel Lajos, Hazay Gyula, Trusza Lajos, Németh István pénzügyigazgató, lovas Sperker Ferenc, dr. Mayer László, Hanzsly István, Imrik Gusztáv dr., Schwartz Géza alezredes, Sáfán Illés, dr. Mikulás György, Magyar Ágoston, Ferdik Sándor, Papp Viktor, Hallinger József, Melau István, dr. Mazurek Gyula, Gyepes Imre, Domonk Pál, dr. Gécsy József, Szabó Vendel, Sárrethi János, Resch Mihály, Peszkei György, Kiss Bertalan, Gálffy Sándor, Papp Béla, Tóth Kálmán, Serly Viktor, Brotuker Tivadar, Carock Gusztáv, Pezderka Sándor, Dravecsky Zsigmond, Paulik Béla, Baóthy György, Wagner István, Parányi György, dr. Schweiger Ede, Tuka János, Steib János, Országh Antal, a görög és a latin növendék papok, a Szent Farsucendi és az Irgalmas nővérek nagy számmal és nagyközönség.

A bessenelés után az impozáns gyászmenet a székesegyházba kísérték az elhunytat, hol dr. Vučkics Gyula gyászszentmisét celebrált lelkiüdvéért, mielőtt a kispapok énekkara gyásznékeket adott elő.

Gyászmise után megindult a menet az olasz temetőbe, hol b. e. Kucsovsky Lajos kanonok sirja mellett helyezték végső nyugalomra a holttestet.

A koporsót a következő koszorúk borították:

Gróf Blankenstein Pál — a hű barát; Légy Boldog Istennéi — Szemináriumi oltártestvéreid; Felejthetetlen testvérünknek — igaz szeretettel; Hálás tanítványai — a görög kispapok; Hálás tanítványai — a latin kispapok; Utolsó üdvözlőtül — szerető rokoni; Hála jeléül — a szt. Farsucendi nővérek.

A nagydíszú temetést Vaislovits Adolf és fia első nagyváradi temetőzési vállalata nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* **Gyönyörű rózsák** erre a nő legszébb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utól 7/B Rimandóczy-palota.

Németország és a sztrájkok.

Felhívás a hadfelszerelési munkásokhoz.

„Ki az a merész, aki Hindenburgnak nem engedelmeskedik?”

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A hadihivatal főnöke a következő felhívást bocsátotta ki:

A hadfelszerelési munkásokhoz!

Nyugaton Arras mellett, az Aisnéánál és a Champagnéban tábori szürke testvéreink a világtörténet legnehezebb és legvéresebb csatáját vívják. Hadseregünknek fegyverre és munióira van szüksége! Nem olvastátok Hindenburg levelét?

Veszélytelen bünt vállal magára, aki a háboruban pihen, ahelyett, hogy dolgozik. A ti vétkeitek miatt kell véreznünk tábori szürkőinknek! Ki merne dacolni Hindenburg felszólításával?

Himpellér, aki sztrájkol, amíg a hadsereg az ellenséggel szemben állanak!

Exzennel elrendelem, hogy az összes fegyverkezési üzemekben a hazafias érdekes munkások: lelkes férfiak és nők felvilágosítsák társait, hogy mit követel mindnyájunktól az idő, a kényszerű harc és a hazs jövője. Munkát és munkát a háboru szerencsés befejezéséig.

Ezek a lelkes munkások járjanak el ki-méletlenül mindenek ellen, akik uszítanak

és isgatnak, hogy a hadsereg ne kapjon fegyvert és munióit.

Olvassátok minduntalan Hindenburg levelét! Megtudjátok belőle, hogy hol bujkálnak legnagyobb ellenségeink. Nem Arrasnál az Aisnéánál és a Champagnéban: ezekkel táboriszürke flitok és testvéreitek végezni fognak; nem odaát Londonban: ezekkel kétkezesaink a tengerszálljárókon alaposan fognak leszármolni. **Legédzább ellenségeink közöttünk élnek, a kishitűek és akik még ezeknél is rosszabbak: a sztrájkra uszítók.**

Ezeket kell megbélyegezni az egész nép előtt, a haza és a hadsereg árulóit! És amelyik pulya ember hallgat a szavunkra, az olvassa el a birodalmi büntető-törvénykönyvben, hogy a 88. szakasz mit mond a hazaárulóról!

Ki az a merész, aki nem dolgozik, ha Hindenburg azt parancsolja?!

Ezt a felhívást az összes fegyver és munió üzemekben a mai napon olvasható és feltűnő helyen kiragasztották Hindenburg ismeretes levelével együtt.

Német torpedónaszádok megtámadták Dünkirchent.

Harc francia torpedónaszádokkal.

Berlin, április 26. A tengerészeti vezérkar hivatalosan jelenti: A tengerészeti hadtesthez tartozó torpedónaszádok Assmann kapitányhadnagy parancsnoksága alatt a 24. és 25. re virradó éjszaka 3000 méter távolságból megtámadták Dünkirchen várát és kikötőjét. Összesen 350 robbantógránátot lötek ki a kikötőre és a telepekre, amelyeket világító lövedékekkel világítottak meg.

Az ellenség partiütégeknek tüzelése eredménytelen maradt. A lövés után a tengeri

uton végigkutatunk ellenséges űrhajók után, közben rövid ütközet fejlődött ki két francia és két német torpedónaszáddal, amelyek közül az egyiket torpedótalálattal elsüllyesztettük. Nyomban azután egy másik előzősi járművet elsüllyesztett el űrségünk. Az elsüllyesztett ellenséges hajók életbenmaradtainak megmentéséről is kellett gondoskodnunk, mivel a part felől heves ágyútűzelés kezdtek ellenük. Valamennyi naszádunk sértetlenül és veszteségek nélkül visszatért.

A keleti fronton nincs ujság.

Keleti harctér. Budapest, április 26. (Hivatalos.) Az orosz tüzelés több helyen kihívta ágyúink megtorló tüzelését. Különös harci esemény nem volt.

Olasz és délkeleti harctér. Budapest, április 26. (Hivatalos.) Nincs különös esemény. Höfer.

Pétervárott tüntetnek a háboru mellett.

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Pétervárott az amerikai nagykövetség palotája előtt nagy tüntetés volt, amely ünnepelte Amerikának a háboruba való belépését. A ki-vezényelt katonaság osztlakozott a tüntetőkhöz.

Az államalkotó Wilson? Palesztina zsidó köztársaság?

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Washingtonból az a hír érkezik, hogy Wilson Palesztinában zsidó köztársaság alapítását tervezi. Wilson Görögországból is köztársaságot akar formálni.

A megállított offenzíva.

Berlin, április 26. A nagyhíradószá-
lka jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábor-nagy hadserege. Az ellenség Arrasnál tegnap már csak részleges támadásokra tudott összeszedelőzködni. A Scarpe-től délre támadó hullámai háromszor intették rohamot vonalaink ellen. Mind a háromszor visszavonultak. A tüzérségi tűz egyes szakaszokban meglehetősen erős volt. Gavrelle mellett állásunk a falu keleti szegélyén van.

A német trónörökös hadserege. A helyzet általában változatlan, a tüzérség csak egyes harcovonal részekre szorítkozott. A Hurbise majornál és attól keletre előretöréseinkkel, amelyek alkalmával 3 tisztet és több mint 160 főnyi franciát elfogtunk, megjavítottuk állásainkat. A Chemin des Dames gerincen este az ellenség a tüzelés heves fokozása után Braye től két oldalt, 3 kilométer szélességben támadott. Véresen visszavertük. A Champagneban csak két-gránát harcok voltak.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Különös esemény nem volt. Az ellenség tegnap hat repülőgépet vesztett, ezek közül Schaefer hadnagy kettőt lőtt le, 22 ik és 28 ik ellenfelét.

Az orosz tüzérség tevékenysége megtorlást eredményezett.

Keleti harctér.

Rigától délre, Jakobstadnál, Smorgon-nál, Lucktól nyugatra, Zlocowtól keletre, a Zlota Lipánál és a Putna és a Szerethi mentén az oroszok tözező tevékenysége és ennek megfelelően a mi megtorló tüzelésünk fokozódott.

A macedóniai győzelem messzemenő célokat semmi- sitett meg.

Macedóniai front.

As április 24 én a Doiran-tónál vívott harcban ejtett foglyok vallomásaiból kiténik, hogy ott az angolok kekeny arcvonalon nagy erővel messzemenő célokért intették támadást. A derék bolgár gyalogság szép sikert ért el; valamennyi állást megtartotta és a német és bolgár géppuskákkal és űt-gekkel együttműködve, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozott.

Ludendorff, első főszállásvezető.

55 ezer tonna a Földközi tengeren.

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolf ügynökség közli a tengerészeti vezérkar jelentését, amely szerint a Földközi tengeren ujab-ban 10 gőzöst és 6 vitorlást sú-lyesztettek el, összesen 55000 tonna tartalommal.

Mangra Vazul utóda.

Ciorogar Romulusz az új vikárius.

Hosszu vajudás után utódot kapott Mangra Vazul öröksége, az aradi gör. kei. seínat nagysáradai püspöki helynökké Ciorogar Romulusz aradi tanítóképzésdel igazgatót választotta meg.

A választást izgalmas események előzték meg, amennyiben néhány résztvevő ezt az alkalmat is felhasználta arra, hogy Mangra magyarbarát politikáját támadja. Az elnök Papp János aradi püspök a vikárius választást nem is akarta napirendre tűzni és csak dr. Popa György nagyváradai táblabíró nagyhatalmú beszéde után változtatta meg álláspontját.

Az elrendelt titkos szavazás szerint leadtak 84 szavazatot; ebből 31 esett Ciorogar Romuluszra, 3 szavazólap üres volt: a választás tehát egyhangú.

Az új vikárius már lemondott tanítóképzésdel igazgatói állásáról és mint értesülünk május elsője körül véglegesen Nagyváradra érkezik és átveszi hivatalának vezetését.

Mi lesz az ügyvédi kamara jelentésében?

Az ügyvédi kamara vasárnap délelőtt közgyűlést tart Thury Kálmán dr. elnöklésével. Az évi jelentést Medvigy Gábor dr. terjeszti elő a szokásos bejelentéseken, az ügyvédi kar helyzetére vonatkozó adatokon, az ügyvédség kívánalmait kívül a jelentés foglalkozik szokással a felszólalásokkal, amelyek a Kamarában a gyorsított bünvádi eljárás gyakorlati alkalmazása körül keletkeztek.

Ismeretes az a roham, amelyet az ügyvédi kamara harcterületén egyesek, meggyón jól ismert okokból, az igazságszolgáltatás Siegfried állásai ellen az elmúlt télen intéztek. A heves offenzíva látszólag a hadseregszállításai a megvesztegetési pörök nyomozati, vizsgálati és tárgyalási módjait vette párgőtűs alá és sérelmeket emlegetett. Azóta az okok, amelyek ezt az érthetetlen felbuzdulást kiváltották a választmány egyes tagjaiból, megszüntek és pedig jogerős ítéletek fejezték be az elkezeredésre okot adó pöröket, a Kuria ellen is megtörtént a nagy képviselőházi roham, hiába, mégse lehetett visszacsinálni az igazság kardját: hűvellyébe. A sujtó igazság befejezte dolgát, legyen most már békeesség.

Mint értesülünk, a választmányban kifejezett aggodalmakat a jelentésbe cum grano sale fel is vették s így kerül a közgyűlés, majd a miniszter elé a kérdés, hogy jó-e a törvény, amelyet ő alkotott s jól hajtották-e végre, megértették-e az ő s a képviselőház intencióit a törvényt alkalmazó hatóságok. Az ország felelete nem kétséges.

Nagy Mihály dr. kamarai tag, mint egy csillap jelenti, a demokratikus törekvéseket teszi majd szórá a magyar jogszolgáltatás demokratizálását követeli az általános, titkos választójoggal együtt. Aki nem látja, hogy jogszolgáltatásunk a legdemokratikusabb, az valószínűleg abban látja a demokrácia diadalát, hogy ezután a hadseregcsál-

litók és ügyvédjeik ítéljenek a bírák és becsületes emberek fölött.

Tiszteld apádat.

Egy tanácselnök intelme a verekedő fiuhoz.

Békebíró kellene a falvakban, egy jó ember, akinek tekintélye van, erkölcsi fölénye, független és pártatlan. Egy földbirtokos, a népet szerető, akit kislégitene az, hogy a körülötte élő s műveletlenségében az isteni és emberi törvényeket átálló emberek között létrehozza jó szóval, felvilágosítással az egyetértést. Hogy ne kellene az embereknek a legszorgosabb dologidőben, tavasszal, nyáron és ősszel otthagyni produktív munkájukat, bajjónni a városba, itt a törvény elő állani s perelni a becsületért, a sértés megtorlásáért, az anyagi és erkölcsi kárért. Vagy kibékülni, amit otthon is megtehettek volna. Sajnos, nincs békébíró s a nép vezetői a legtöbb helyen nem törődnek eléggé a néppel, csak a papság ápolja még a szeretet lassan zsarátkoló tüzeit.

Igy a törvényezék bíráltnak kell átvenni a jó bíró szerepét s ezt nálunk be is töltik. Sok bírása van a nagyváradai törvényszéknek, sok tanácselnöke, akik a paragrafusok ridag szavain túl látják az emberi szívekbe s meg tudják mozgatni a bűnbánat, a beismerés, a sajnálkozás s a jóra való készség érzelmeit. Ilyen nagy mozgató az elnök, Balás Elemér dr., ilyen Szöllőssy Gyula, nagy művész abban Ember Géza, Gyenge Béla s mélyebb érzések hangját panditja meg Tátray Sándor. Leiket felemelő egy ilyen tárgyalás, amelyen volt tegnap Szöllőssy Gyula tanácsa előtt.

Körösfeketetón Gábrján György ifjú páztor összeszóvalkozott apjával, Gábrján Péterrel. Az apja dühbe jött, s felsze roszant. A flu megfogta az öregét, s jól megverte. A törvényszék elé került ezért a fiu, s Medvigy István királyi ügyész megvádolta könnyű testi sértés vétségével.

Szóllőssy Gyula tanácselnök ezeket a szavakat intézte a fiuhoz:

— A gyermek kitérni tartozik szülője támadása elől akkor is, ha neki van igasa. Sem isteni, sem emberi törvény nem engedi meg, hogy a flu kezét emeljen szülőjére, ellenkezőlőg: tiltja ezt és rendeli.

A jogos védelemre nem hivatkozhatik a gyermek, mert tettéért számolni tartozik Isten és az emberi törvények előtt.

Az elnök szavait Cserbu János tolmács adja tudtára az oláh nyelv pathetikus sajátosságával a vádlottnak, aki mélyen megrendülve hallgatja s biblikus mondatokat.

Vádlott erre kijelenti, hogy becsületet kér az apjától. Elismeri, hogy vétkezett atyja ellen.

Az apa: Megbocsátok neki.

A fiu: (Készt csókol apjának.)

Elnök: De most már öreg, vigyázzon, az apa nem erőszakoskodhatik gyermekével szemben.

Apa: Tudom, hogy nem szabad mindent elkövetni a gyermekkel.

Elnök: A megértett erkölcsi rend elégtételt kapott. Hazamehetnek, a törvényszék megszűnteti az eljárást.

A fiu: (Meghívva. Megköszönlja a bírói emelvény szélét.)

A tárgyaláson a jegyzőkönyvet Mezey Akos dr. vezette.

* Kezdő irodistanő alkalmazást nyer „Fekete Sas és Zöldfa” r. t. irodájában. Jelentkezés d. u. 2—6-ig. Színház-utca 6.

147000 korona az erdélyi menekülteknek.

A segélyező bizottság ülése.

Tegnap délután 6 órakor dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklés alatt fontos becsámoló ülést tartott az erdélyi menekültek váradai segélyező bizottsága. Nagyvárad társadalma és a kormány előzékenysége eddig 147000 koronát gyűjtött össze a nemes célra. A hatszáz összeg nagyrészt fölhasználták, most 10000 koronát juttattak a Pro Transsylvániának, a megmaradó 55000 koronát pedig a főispán javaslatára gyümölcsözőleg helyezték el, hogy a célnak leginkább megfelelő jótékony mozgalomnak áldozhassák annakidején.

Megjelentek: dr. Cziffra Kálmán, dr. Baróthy Pál, Báthory Ferenc, dr. Gyémánt János, Halász Gyula, Hegedűs Árpád, Kállay Samu, Kerekes Manó, Karácsonyi Géza, Kohányi Rezső, dr. Medvigy Gábor, Molnár Béla, Nosz Gusztáv, Olasz Béla, Petry Gyula, Saúta László, Schusztak Adólf, Tátray Sándor és dr. Thury Kálmán.

Dr. Cziffra Kálmán főispán elnököl az ülésen, aki a következő szavakkal nyitotta meg az ülést:

— Üdvözlöm a megjelenteket és megnyitom a mai ülésünket, amelynek egyetlen tárgya lesz a jelentés mozgalomunk eredményéről és akciónkban a legutolsó ülésünk óta történetéről. Bejelentem, hogy a belügyminiszter urnak fölterjesztettük a mozgalom pénzügyi adatairól és elszámolásunkat a kormány kívánsága szerint.

— Az összes bevételek így alakultak: A kir. kormány egyiben 20.057, majd kétszer 25.000, végül 5000 koronát juttatott az erdélyi menekülteink támogatására, így eseten 75.057 korona folyt be. A nagyváradai társadalom gyűjtése, adakozás és ünnepek jövedelmei által 72.855 koronát adakozott össze, úgy, hogy végeredményben ez a nemes cél mozgalom 147.912 koronát gyűjthetett össze Nagyváradon.

— Kiadásainkat mindig a szükségletekhez mértük s ezek így lényegesen alulmaradtak a bevételek összegén. Kiadtunk a Vörös Kereset egyesületnek az erdélyi menekültek részére cipőre 1499 koronát, kenyérre és más apróságokra 1000 koronát, a népkönyhának az erdélyiek ellátásához 800 koronát s a tényleges segélyekre szétosztottunk 78340 koronát. Mindent összevéve tehát 87640 korona volt a tényleges kiadásunk.

— A megmaradt 56269 koronát a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank gyümölcsöztette, úgy, hogy 64500 koronát kamatosztatott, a többét Kemény L. Ignác readórkapitánynál hagytuk rögtön segélyek céljaira. Most körülbelül 65000 korona fölött rendelkezünk. Ebből az összegből a momentán szükségesség már nem von el. Szíves hozzájárulását kérem tehát a bizottságnak arra, hogy a begyűlt összegből 10000 koronát juttassunk a Pro Transsylvániának, amely a királyné öfalége védnöksége alatt Erdély károsultjainak segélyezését intézi, — hasonló, nemesebb célra úgy sem adhatnánk, — s ez az adakozók intencióinak is leginkább megfelel. A megmaradó 55000 koronát gyümölcsöző betétnek hagyjuk, amíg intézkedés nem történik arról, minő célokra miképpen használhatnánk föl

Város társadalmának ezt a nemes adományát.

A bizottság lelkes helyesléssel vette magáévá a javaslatot, majd a főispán indítványára a segélyezés mindennapi nehéz munkájában résztvevő Kemény L. Ignác rendőrkapitányak 400 koroná, Bakó Bálintnak és Losonczy Gábornak pedig 300—300 koronát szavazott meg önfeláldozó és fárasztó munkásságuk legteljesebb elismerése mellett.

Konyhakerti vetemények tömegtermelése.

A közéletmelés kérdések megoldásának ezen módosítása közti nem utolsó hely jutott a kerti termények extensív termelésének, a földön a gasda ezek tömegtermelését vette célul a azok művelés a kert szűk körülményből kifordólik a szántóföldekre. De bármi nagy, hazafias a közölt szolgál az a gasda, aki a kerti termények nagyobb termelését gyakorolja, törekvésben megbízolja a munkáshány a azok az abnormalis napzárványok, a mik a sokat hangosított, de egyelőre hanem tartható többtermelés igazi kerékközlő.

A ki manapság, — pedig vagyunk elsen gazdák, — a mindennapi menő részére akar terményeket produkálni, annak összekell fogni olyan erőforrással a mely saját az az állam érdekében csatlakozik, ha a mindennapi kenyerét a kényelmi szempontok a kibavetésével, de a legelősebben szerzi meg. — Ez az erőforrás a katonaság. Ilyen társulási viszony a míg a közölt szolgálja, addig a termelés folytonosságában sem enged csorbát elteni. És az helyes is, mert a front mögötti két halásznak az egyike a fronton küzdöké. Manapság a szántóföldeken 100 és 100 számra látjuk a lábadozó hadfiakat kezükben a békésebb szerszámmal, a sapával, hogy a küzdők szükségletét megteremtse.

A kerti termények nélkülözhetetlen napi szükségletek. Hagyma, káposzta, zöldségfélék, bab, paradicsom, paprika nélkül egy háztartás nem élhet. De ezek között vannak oly termények, a miknek télire való eltarvása, vagy szárítása bizonyos körülményességgel jár, de csak gyűjtés fontos, mert hívatva vannak a közéletmelés nehézségeit mérsékelni a mert konszervált állapotban nincsenek rothadásnak alávetve és könnyebben szállíthatók, azok távoli vidék közzük elégtétel is pótolhatják.

Szárításra igen alkalmas a zöldbab, borsó, sárgarépa, petrezselyem, pasternak s egy nagyon fontos, tépértékre nézve a huszal vetekező élelmiszer, a gomba, amely Biharvármegyén sok százszor holdat kitevő erdőben sok ezer vagonszámra terem s sok ezer vagon ott is vár, mert senki sem gondol es ingyen kihalózkodó Istenáldotta élelmiszerrel, amellyel, megszártva, szükség idején sok éhes gyomrot lehetne elballagtatni. Ide nem kellene más, mint egy szigorú szabályrendelet, amely kötelezné a község előjáróságát, hogy bizonyos ellenérték fejében tarthatók a község a községe határában levő ehető gombákat X. Y. gyűjtőhelyre (ahol a szárító telep volna) beszállíttatni. Hogy pedig csak az emberi élvezet alkalmas gombák gyűjtessenek, a gyűjtést a községi tanács felügyelete alatt kellene végeztetni. A szárítási művelet igen egyszerű szárító gépekkel végezhető.

Hogy hány vagon száított gombát lehetne ezután megmenteni, az, természetesen, a gombatermes nagyságától s a község előjáróságának ügybusgalma s arányától függne. És még egy speciális magyar élelmiszert hívom fel a figyelmet. A múlt évben Váradon sóságe oszmegetengerit semmiféle étteremben kapni nem lehetett. Amint a piac

szultak, az nem oszmegetengeri, az egy korán fejlődő, közönséges ízű fajta. Mint korai és mértékfőleséget ajánlom termelésre gazdatársaimnak az amerikai „Dolly dat toni” és a később fejlődő, óriási csöveket termő „szegény ember tengeri” t, amely mint oszmegetengeri jóságban utólrható.

K. Ruffy Pál.

Mit mondott Kovács S. János dr Rákos Vilmosnak.

Rákos Vilmos nagyváradi papírkereskedő 1915 szeptember 22-én a kereskedelmi és iparkamarában szóvá tette, hogy a tanulókat papírral és írószerrel az iskola vezetősége látja el s a tanulók onnan tortoznak mindent beszerezni. Sarkadi Lejos dr tihár javasolta, hogy irjanak át az iskola vezetőségéhez, míg Boros János tovább ment, s a tanfelügyelőség és a taokrületi főigazgatóság értesítését is kérte, mert ez a papírkereskedők sérelme s országos akciót sürgetett.

Rákos Vilmos, mint feljelentésében előadja, ez filés után találkozott a kereskedelmi iskola igazgatójával, Kovács S. János dral, aki így szólt:

— Aljás gazember, ilyen piszkos emberrel ezután nem állók szóba.

Rákos ezért feljelentette őt, de a járásbíróság megazúntatás határozatot hozott, mert Rákos nem tudta igazolni a becsületsértő kifejezéseket, abban a beszélgetésben foglalt sértés pedig, amely a kamarai indítvány előtt történt, elővált. Rákos fellebbezésére a törvényezék Táray Kálmán elnökletével tárgyalta az ügyet, s Wawrek Kálmán dr és Rákos Vilmos plaidoyer i után az elsőfoku ítéletet helybenhagyta. Jegyző: Balászovich Rezső dr.

Ácsai oláh asszonyok az öreg királyról s a muszkákról.

Ki hitte volna, hogy falun, serléstetetés közben komámasszonyok nem arról beszélgettek a háboru alatt, hogy mit főzött Hooupáné s miből költ Roponosa Oucóné, hanem ilyeneket mondtak Ácsa községben tavaly szeptember 8 án Zojka Jánosné I. és Zojka Péterné:

— Jönnék a muszkák, szomszédasszony, azok nem szeretik a zsidókat és az urakat, azok felosztják a földet a szegények közt.

Bárcsak akasztanák fel a királyokat.

Itt aztán az elhunyt királyról is tettek egy igen súlyos megjegyzést.

— Jönnék az oláhok! Jaj, én odasdom mindenemet, az ökrömet is odaadám, ha volna.

Na, és így beszélgettek. Ezért került a bíróság elé a két asszonyok, aziktól Szőlősy Gyula elnök megkérdezte:

— Miért sértették meg jó öreg királyunkat?

— Nem bántottuk mi, mondták a vádlottak szívütre tett kézzel, ellenségünk, aki azt mondja, hogy tettük.

Am Zojka György és Zojka Péterné II. szemükbe mondták, hogy Ácsa községben a patak partján, a kenderáztató mellett politizáltak a szarvasi jogról még nem is ál-

modozó asszonyok, ahelyett, hogy szapulták volna haragosaikat.

Medvigy István ügyész vádbeszéde után a bíróság 1—1 havi fogházra ítélte el a királysértőket, akik fellebbeztek.

350 kilogramm ragasztott talpbőrt foglalt le a rendőrség.

A község körében állandóan az a panasz vetődött felaziare, hogy a helybeli bórkereskedők rendkívül silány minőségű talpbőrt árúsítanak, amelyek a lábbellre alkalmasva rövid időn belül tönkremennek. Ezek a talpbőrök ragasztott holmik, amelyek, ha csak egy kis nedvesség éri is őket, tüstént szétfeszlanak, úgy hogy az is kétséges, miszerint tisztán csak bőrunyagot tartalmaznak, inkább valószínű, hogy más póttanyagokat is használnak fel gyártásuk alkalmával.

A bórkereskedők olyan nagymérvű szaklatának voltak kitéve a folyton panaszok község által, hogy bejelentést tettek a rendőrségnek és vizsgálatot kértek, hogy a rézőkre kiutalt bóráruszállítmányok körül nem forognak e fenn visszaélések. A bórárúkat tudvalevőleg bórpari központ utalja ki részükre a fővárosban levő bórnagykereskedések közvetítésével, s ilyenkor természetesen a kiutalt anyag minőségét is megálapítják.

A Nagyváradra érkező árú csupa hasznavehetetlen ragasztott gyártmány, így nem lehetetlen, hogy a kiutalás körül visszaélések forognak fenn, amelyek mindenestre bevizsgálandók.

A rendőrség a főkapitány utasítására tegnap lefoglalta az összes nagyváradi bórkereskedőtől esen ragasztott talpbőr árúkat, melyek nagy része még felbontatlanul, nért csomagokban hevert raklárón. Koha Dávid, Wallarstein Adolf, Hillinger, Mariz, Maudel, Fekete, Hajnal, Farkas és a többi bórkereskedőknel tartott foglalásokat Darabanth Farsze rendőrszövetség. Mintegy 300—350 kilogrammra tehető a lefoglalt bórmenyiség, amely most a rendőrségen nyert elhelyesztést a további intézkedésig.

A rendőrség felr ez ügyben a kereskedelezügyi miniszterhez, aki bizonytal el fogja rendelni a vizsgálatot a zár alá vett talpbőrszállítmányok ügyében.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Fügöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműhelyében Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* Kőhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas-féle hurut szelotke. Ára 1:20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Mackensen és — hocsánai! — a „Világ.”

A XVIII. századba ment vissza a Világ című szabaddkőműves lap egy viccét. Nagy Frigyes, Voltaire barátját beszélteti ilyenformán:

— Nagy Frigyes egyszer arra figyelmeztették, hogy jó lenne, ha iparkodnék népét vallásosabb szellemben kormányozni, mert a vallásos emberek a legmegbízhatóbb alattvalók, a legjobb hazafiak. Nagy Frigyes erre állítólag azt felelte az ő jóakaró tanácsadójának: „Távol áll tőlem, hogy a butaságra építsem fel országom alapjait.”

Ugy tudjuk, hogy Nagy Frigyes és Voltaire „felvilágosodott tanai után jött a forradalom, vérszóralt Európa s a vadság beszűntetésére a franciák törvényes ítáta: „A francia nép hisz az Istenben és hisz a lélek halhatatlanságá.”

A Világ vicces kis szabaddkőműves felmentettségének szól Mackensen követhető levele, melyet egy tanárnak írt válaszul üdvözlő levelére:

„Szívvel köszönöm önnek és tanítványainak fiatalos lelkesedésükben hozám küldött szives üdvözlőket. Magyarázza meg ez ifjúságnak, hogy a német ifjaknak máától fogva az lesz a feladatuk, hogy teljes erővel ápolják a népben azon erkölcsi és vallási értéket, melyekről a mai nagy veszély és tapasztalataik bebizonyították, hogy ezek képezik titkát egy nemzet legyőzhetetlenségének! Istennek ajánlom!”

A Herach Rosenkranzok, a Fischl Bruckensteinok, a Mendel Lakritzok harcoslása a Világnak ad igazat. Meckensen a becsületességnek s a vallásosságának.

HIREK

A királyné nevenapja.

Zita királyné névnapját ma ünnepli meg először Magyarország. Ma délelőtt 9 órakor a székesegyházban ünnepi istentisztelet lesz, melyen a szent misét Grócz Béla apostoli főjegyző, nagyprépost tartja. Az istentiszteleten részt vesznek a polgári és katonai hatóságok fejei és az összes iskolák növendékei.

A kir. tanfelügyelőséghez tegnap érkezett meg a miniszter rendelete, hogy ma, április 27-én délelőtt az iskolák növendékei a saját felszerelésük templomsímban tartandó hálaadó istentiszteleteken részt vegyenek. Különböző egész nap szüneteljen a tanítás.

A kir. tanfelügyelőség azonnal értesítette a rendeletről az iskola fenntartó hatóságokat.

A székesegyházi énektár ezen alkalommal a honvédszenekar kíséretével a következő egyházi műveket adja elő:

Gruber: Te Deum in c dur.
Gruber: Missa solemnis in d moll.
Resch: Benedictus es Domine. (Graduale.)
Haller: Benedictus sit.
Introitus és communio choraliter,
Szentmise végén Hymnus.

* **Polgári kurzus** lesz ma délután 5 órakor az urnák részére az Orszolya terdszertében.

Véres összeütközés a nép és a rendőrök között.

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Stockholmban ma este a tüntető tömeg és a rendőrök között véres összeütközésre került a sor. Az után nagy néptömeg zárt sorokban vonult végig és tüntetett a drágaság miatt. A rendőrség eleinte nem avatkozott be, később azonban, miután a tömeg követet dobott feléjük: feltűzött szuronnal a tömegnek rontott. Több ember megsebesült, az összeütközésnek segítségül siető nagyobb számú rendőrség velett véget.

Május 28-án lesz a stockholmi tanácskozás

Budapest, április 26. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A dán szocialisták hivatalosan közlik, hogy a stockholmi tanácskozás napjával május 28-ika tüzetett ki.

* **A megye 1917 évi utadótervezetét jóváhagyták.** Bihar megye törvényhatósági bizottsága meg a múlt évben tartott közgyűlésében határozatot hozott, amely szerint az 1917. évben Bihar megye területén szedendő utadót az állami egyenes adók 10 százalékában állapította meg. Ezt a határozatot a miniszter tegnap érkezett leiratában csekély és lényegtelen módosítással jóváhagyta.

* **A tejárak megállapítása.** A m. kir. miniszteriumnak 1438—1917 M. E. számú rendelete alapján a teljes tehénfejért követhető legmagasabb árat illetékesként az említett rendelet 1. szakaszának 3. pontja értelmében Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város területén a következőkben állapította meg Lukács Odón polgármesterhelyettes: 1. A termelő és más felől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozótelep, vagy tejgyűjtőállomás közötti viszonylatban 56 fillér 2 a termelő és fogyasztó közötti viszonylatban házhos szállítva 58 fillér. 3. a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozótelep, tejgyűjtőállomás és másfelől a fogyasztók közötti viszonylatban 62 fillér. A tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozótelep, tejgyűjtő állomásnak házhos való szállításért illetékesként külön 4 fillér felárát megengedem. Aki a rendeletet sérti, szigorúan bünteték.

* **A tojás ára nagyban.** A hivatalos lapban báró Kürthy közli, hogy a tojás ára május 1-től 7 ig ledánként (1440 db.) csomagolva bevásárlási állomáson átvéve osztályozott áru: bácskai, bánáti, tiszavidéki, erdélyi és nyusattomajvarosági 390 korona, felsőmagyarországi 380 korona, eredeti minőségű áru ledánként (1440 db.) csomagolva 20 koronával olcsóbb.

* **Népszámlálás a közéletmezés érdekében.** A m. kir. miniszterium az 1377/1917 M. E. sz. rendeletével a közéletmezés biztosítása céljából szükséges adatok beszerzése végett f. évi május hó 1., 2. és 3. napján megtartandó népszámlálási rendeltet, valamint elrendelte az állatállomány és a vetési terület összeírását is. Az összeírás végzésére számláló bizottságot alkalmasságok, akik munkájukért díjazásban részesülnek. Felhívom tehát mindazokat, akik az összeírási munkát végzésére vállalkoznak, hogy a város közéletmezési ügyosztályánál f. hó 28-án d. u. 5 óráig jelentkezzenek. Nagyvárad, 1917. évi április 26-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* **Burgonya helyett tengeridara.** Tudatom a város közönségével, hogy a rendes lisztadagon felül burgonya helyett az összes hatóságok által és élelmiszerüzletekben az április 26-tól május 2-ig szóló lisztelvényre személyenként egyegyed kilogramm tengeridarat fognak kiszolgáltatni. Nagyvárad, 1917. április hó 26-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* **A Belvárosi Népbank felszámolása.** R. gen. huszódó válságos ügye a nagyváradi pénzpiacnak a Belvárosi Népbank felszámolása. A miniszterium nemrégiben rendelkezést adott ki, amelyben a bankok felszámolásával a Pénzügyi Kormányzat bizta meg. A Pénzügyi Kormányzat most — értesítésünk szerint — a nagyváradi Belvárosi Népbank felszámolóját Schenker Ferencet, a Magyar Bank vezérigazgatóját bizta meg. Ez a megbízás pénzügyi körökben, de általában a közönség körében is teljes megnyugvást kelt. Schenker Ferenc kiváló pénzügyi képességével már akkor bizonyosságot adott, mikor a Magyar Bankot válságos helyzetéből kiemelte és biztos szilárd alapra helyezte. Az ő tudása, ismeretei, erélyessége teljes garanciát nyújt annak arra nézve, hogy a Pénzügyi Kormányzat által biztatva arra teljesen máltó egyenlőséget ért a Belvárosi Népbank felszámolásának nehéz munkája a lehető legjobban fog lebonyolítani.

* **Holnap kezdődik a cukorosztás.** Tudatom a város közönségével, hogy szombattól, április hó 28-tól kezdve az összes hatóságok által és élelmiszerüzletekben cukor vásárolható. A jelenlegi cukor készletből minden egyes családot után az április egész havi szelvényre 80 dekát cukrot, a felhavi szelvényre 40 dekát fognak kiszolgáltatni. A rendelkezésre álló cukor mennyiség arányos elosztásának biztosítása céljából az üzletek a cukrot csak a cukorjegy felmutatása ellenében fognak kiadni. Mindezen a város rendelkezésére álló cukormennyiség az igényjogosultaknak az előbbi mérték szerint kielégítéshez elegendő, ennél fogva a városi közönség csomagát évja meg minden kellemetlenség nélkül, ha a telongástól tartózkodik. Nagyvárad, 1917. április hó 26-án. Lukács Odón polgármesterhelyettes.

* **Halálozások.** Tomázi Gizella, élete 24. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetés ma, pénteken délután 4 órakor lesz a Körösi-utca 26. számú háztól, a r. katolikus egyház szertartásai szerint. — Ozv. Schmidt József, élete 76. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetés holnap, szombaton, április 28-án délelőtt 9 órakor megy végbe azisz. kórházból, a g. kat. egyház szertartásai szerint. Elő Schmidt Gyula és Sándor gyászolják.

* **A takarmányrépa ára.** A rendőrkapitányi hivatal közhírré teszi, hogy a takarmányrépa ára a m. kir. honvédelmi és földművelésügyi miniszteriumok által egyetértőleg métermázsként 13 koronában állapított meg. Nagyvárad, 1917. április 26. Rendőrkapitány.

*** Tejrekvirálás a Vörös Kereszt Félix-fürdői telepe javára.** A Vörös Kereszt a Félix-fürdőn a beteg katonák számára üdülőtelepet tart fenn, amelynek napi 80 liternyi tejszükségletét a legnagyobb áldosságot és utóajrás ellenére sem tudja mindig biztosítani. A somossági Kardó községben volna elegendő tej, de a község lakosai a tejet inkább Nagyváradra hozza be, ahol azonnal tiltott üzletkedést folytat. Az oláhspáti körjegyző ezért tegnap azt a javaslatot tette Fráter Barnabás alispánnak, hogy rendelje el Kardó község tejtermelésének a Vörös Kereszt javára leendő rekvirálását. A kérelmet a járási szolgabíró teljesítendőnek véleményezte.

*** A paprikakészlet zár alá vétele.** A hivatalos lap miniszteri rendeletet közöl, amely mindennemű nyers és feldolgozott paprikakészlet zár alá vételét rendel el. A lefoglalt készletek felett a Haditermésnyelvészeti igazgatóság rendelkezik. A nyers paprika kilogrammjának árát a termelői átvéve 15 koronában állapítják meg. A készletek bejelentése május 8-ig történik. A feldolgozott paprika a következő minőségben hozható forgalomba: édes, erős és merkantil és pedig 26-21 és 16 korona maximális árkban kilogrammonként.

*** Hetenkint egy kiló aszalt-szilva.** Tudatom a város közönségével, hogy a városi fűszerüzletben Szent László tér a likkány, avagy szilvajegy ellenében hetenként és hetenként további intézkedés folyó hó 28-tól kezdve egy kilogramm aszalt-szilva vásárolható. Nagyvárad, 1917. április hó 26-án. Lukács Odó polgármester helyettese.

*** Tésztaérusítás engedély nélkül.** A kihágási ügyosztály előtt, a rendőrségen tegnap 18 nagyterjedésű aszany állott, karjukon hatalmas téskával vagy kosárral. A téskák és a kosár mindenképp tésztaérusítással voltak tele, amelyet a katonák részére a kaszárnyák előtt vagy a vakorlóterem árusítottak, noha erre engedélyt nem váltottak. A kihágási bíró fejenként 10 korona pénzbüntetéssel sújtotta őket, tekintettel vére büntetlen előéletükre és azon körülményre, hogy az élelmiszeranyagok körülmények közöttiük őket a kihágás elkövetésére.

*** Kiadó Rimanóczy-utca 13. számú házban** 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha és mellékhelyiségekben álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó évi augusztus 1-től. Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleki utca.

*** „Korona szappan-por.”** Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hővel és mosással, a ruhának nem árt, minden szappanra a törvényeséki vegyészeti tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

*** Felosztás a BOKOR birtokán.** Ára 1 korona 80 fillér. Kapzati kiskereskedés Farkas István Apolló drogeriájában Békéscsaba-nál. V. t.

Butorok egyéb ingóságok beraktározására száraz parkettes üzlet, **RAKTÁR HELYSÉGEK** hosszabb, vagy rövidebb időre jutányos ár mellett **KIADÓK.** Tűz és betörés ellen biztosítottak. Nagy Sándor-utca 4. szám.

*** Értesítés.** A Polgári Takarékpénztár t. t. szentesít t. ügyfeleit, hogy az V. kibocsátású hadikölcsönkötvényeket a kiadott pénztári előismarványok ellenében kiszolgáltatja.

*** Gépirásban és gyorsírásban tökéletesen jártas, róm. kath. vallású, jó családból való leány dr. Krüger Aladár ügyvéd irodájában alkalmazást nyerhet (Szalárdi u 7)**

*** Kiadó Rimanóczy-utca 11. sz. házban** bejárattal az Ezredévi emléktér felől is, a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonnal. Értekezni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teloky-utca.

SZÍNHÁZ

Heti műsor

Péntek: Csárdáskirálynő (Bárlotban.)
Szombat: délután: Zuzsi kisasszony.
Szombateste: Csárdáskirálynő (Bárlotban.)
Vasárnap délután: János vitéz.
Vasárnap este: Csárdáskirálynő.

Csárdáskirálynő előadásai iránt még szakadatlanul tart a közönség legnagyobb érdeklődése, úgy hogy még nap nap mellett telefonon és táviratilag jönnek a színház vezetőségéhez a vidéki jegymegrendelések, amelyeknek a pénztár helyi ostromát tekintve, csak a legnagyobb körültekintéssel tudnak eleget tenni. Így tehát a direktió elhatározta, hogy az óriási érdeklődésre tekintettel, a jövő hét folyamán is aszathozza a Csárdáskirálynőt, amely most már a leghatározottabb lépéssel halad a huszonegyedik jubileum előadás felé.

A váratlan vendég. Vajda Ernő számottevő sikert aratott színjátéka lesz a társulat legközelebbi bemutatása kerüli új darabja, amelynek előadásában a drámai személyzet szinte jama vesz részt.

A Zuzsi kisasszony, az a kedves, bájos asszony operette tölti be szombaton délután a műsort. A darab iránt a közönség már régóta élénk, szinte felajánló érdeklődés nyitvául, amely szombaton délutánra aszult házzal kacsogtat.

A Gólem. Kövesi Albert kitűnő daljátéka legközelebbi újból színiára kerül a Szilgigeti színházban.

VIRÁDÓ mozgószínház Péntek **A hiéna** dráma 3 felvonásban. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház Péntek **A lelketlen** dráma 3 felv. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház Péntek **A szemementi ütközet** dráma. Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

Főszerkesztő: **DR. KRÜGER ALADÁR** Feloldás szerkesztő: **DR. PAPP KÁROLY**

NYILTÉR.

A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a jóság és szeretetben felülmulhatatlan gyermek, testvér és rokon

duránszai Balogh Ottilia

folyó hó 26-án reggel 4 órakor, életének 19-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele és zuhogódás nélkül túrt hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott földi maradványait f. hó 28-án d. e. 10 órakor fogjuk a Keskeny-utcai 2. sz. gyászháztól, a róm. kath. egyház szertartása szerint, az olasz-i temetőbe kikisérni.

Nagyvárad, 1917. április 26.

Áldás és béke poraira!

A bánatos szívű szülei:

duránszai Balogh János és neje szül. Hajnal Róza valamint gyermekeik.

Minden külön értesítés helyett.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Boros pohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Boros palack csiszolt üvegből	1:50
Teásészke fehér finom porcellán	1:—
Teásészke színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felirással	—70
Fali sőtartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	3:—
Teáskészlet aranyozással	10:—
Kávéskészlet aranyozással	10:—
Feketéskészlet aranyozással	10:—
Mosdókészlet felszerelve	12:—
Ebédőkészlet aranyozással	40:—
Vizeskészlet színes aranyozással	4:—
Boroskészlet színes aranyozással	4:—
Söröskészlet színes aranyozással	4:—
Tészta készlet finom majolika	5:—
Befőtteskészlet 6 személyre	4:—

Konyha felszerelési áruk.

Főzőedények.

Táblaüveg. Porcellánárak.

Répkerepezés művészies kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés. Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

FATALPU CIPŐGYÁR

HAAS LIPÓT,

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13-40, 15-80, 18-10, 22-20.
 Ia Hasított bőr 15-80, 18-70, 20-50, 25-70.
 Lóbox és tehénbox 17-—, 20-50, 22-80, 27-50.

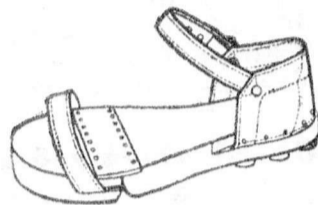
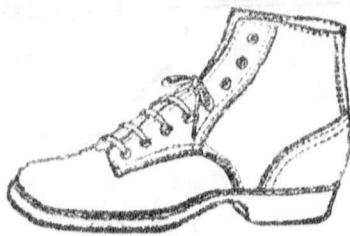
Fatalpu szandálok:

23-24, 25-28, 29-32, 33-35, 36-38, 39-42.

2-50, 2-80, 3-10, 3-30, 4-—, 4-30.

Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmen-
 helyek, intézetek és egyesületek engedélyben
 részesülnek.

Nagyvárad, Rakóczi-ut 5. sz. Telefonszám 4-63.

LUCERNA-MAG

kis- és nagy meny-
 nyiségben kapható.

Kesztenbaum Adolf

Zöldfa-u. 10. Telefon 8-27.

Üveg poharakra,

üvegekre és üveg neműekre
 betűk, számok, monogram-
 mok, virágok és rajzok
 metszését a legizlésebb
 kivitelben elvállalom. Cim
 a kiadóhivatalban.

IZSAK LIDIA

elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

születésben.

Tűzőket a legelső divat szerint 2 óra
 alatt elkészítünk, kész tűzőkben egyenes
 tartók, melltartók és háktartókban nagy
 választék. Tűzőket választás végett vi-
 dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
 sokat pontosan elkészítünk. Szilárdítási
 színház művészainak egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11-53. ::

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmu bádogos,
 vízvezeték és villanszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utca.
 Zöldfa-épület.

Villanymotor, írógépek, kerék-
 párok, ellenőrző kasszák és
 gramafonok szakszerű javítása
 és állandó jókarban tartása.
 Bronzműves, lakatos és mű-
 szerész munkák elfogadtatnak.

x Irodahelyiség céljára alkalmas
 3-4 szoba május 1-től kiadó. Feltételek
 megteudhatók a „Fekete Sas és Zöldfa” r-t.
 b-rieti irodáján. (Sas passage, telefon 14 00.)

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke
1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéte-
 ket könyvecskékre és
 folyószámlára s azt elő-
 nyösen kamatoztatja.
 Leszámitol váltókat.
 Engedélyez előnyös felté-
 telek mellett jelzálog-
 kölcsönöket törleszté-
 sekre. Előleget ad érték-
 papirokra.

Kiadó!

Nagyteleky és Arany János
 utca sarkán lévő házban
 az emeleten egy négy szo-
 bás modern lakás erkély-
 lyel és mellékhelyiségekkel
 augusztus hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy

üzlethelyiség

augusztus hó 1-re kiadó!

Értekezni lehet INCZE irodá-
 ban, Bémer-tér 3. szám alatt.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok,
 amerikai és sodrony-
 ágybetétek: összehajtos
 ágyak eredeti gyári áron
 kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558